

det hensigtsmæssigt, og han vil altsaa blive Medlem, hvis han har Communens Stemme dertil, men det, hvorfra han er udelukket, er fra at være Medlem uden at have Communens Stemme. Jeg mener nu rigtignok, at Præsten er meget bedre stillet, naar han er fri for at være Medlem, naar han ikke har Communens Stemme derfor, medens paa den anden Side hans Stilling netop bliver meget bedre, naar han, idet han er Medlem, er det som valgt af Communen. Det forekommer mig derfor, at Præstens Stilling betydelig forbedres ved dette Lovforslag. Præsten er som geistlig Mand hovedsagelig henviist til at virke ved Ordet, altsaa gennem Overtalelse og Overbeviisning, men ikke ved nogen lovbesaet Myndighed, og efter den Smule Erfaring, jeg kan have i den Retning, forekommer det mig, at Præsten har meget mere Leilighed til at anvende Ordets umiddelbare Magt, naar han ikke bagved denne tillige skal have en Myndighed. Jeg troer i det Hele taget, at han kan komme langt videre ved at være befriet for en borgerlig Myndighed ved Siden af den, som ligger i hans Ord, ved Siden af den aandelige Paavirkning, han kan udøve paa Befolkningen. Det er blevet sagt, at Fattig- og Skolevæsenet ved Siden af at være communale, tillige ere Menigheds-Anliggender. Dersom man vil tage dette Udtryk i samme Forstand som kirkelige eller aandelige Anliggender, mener jeg rigtignok, at det til en vis Grad kunde gjælde, hvis der var Tale om et frit Fattig- eller Skolevæsen; men hvor begge ere Statsindretninger, ere tvungne Indretninger, synes det urimeligt at tale om, at det er kirkelige Indretninger, da de i Et og Alt hvile paa Statens Love. Altsaa ogsaa fra den Side betragtet synes det mig, at Præsten helst maatte være udenfor Sogneforstanderstabet, uden forsaavidt han ved et frit Valg føres ind deri. At han efter Lovforslaget skal være Overtillidsmand med Hensyn til disse Sager, er ogsaa Noget, der, saavidt jeg forstaaer det, ikke følger af hans geistlige Stilling, men af hans Stilling som borgerlig Embedsmand, saaledes at han som Præst, som Sjøelsørger, som geistlig Mand kommer til at staae udenfor disse Forhold, hvormed han vist allerbedst er tjent. Det fore-

kommer mig rigtignok, at Loven er, om end ikke noget stort Fremskridt, saa dog i alt Fald et Fremskridt henimod en bedre Tilstand, og jeg vil derfor tillade mig at anbefale den.

Case: Det foreliggende Lovforslag forekommer mig at være af den Væsentlighed, at dets Gjennemførelse vilde bevirke en i høi Grad uheldig Forrykkelse af de nu bestaaende Forhold, der dog i alt Væsentligt maae ansees for at være ordnede saaledes, at de ere hensigtsmæssige, i alt Fald langt hensigtsmæssigere, end de ville blive, hvis disse Sager blive indrettede overeensstemmende med det foreliggende Lovforslag, idet de nu bestaaende Forhold have Fordele, som Lovforslaget ikke medfører, og ere frie for Mangler, som ville være uadstillelige fra det her foreslaaede. Der maatte dog sikkert være ret vægtige Grunde for at inklude sig paa en Forandring i det Bestaaende, men det forekommer mig ikke, at der i det, som nylig er blevet anført til Støtte for Lovforslaget af Rigsdagsmanden for Præstø Amtets 4de Valgkreds (N. S. Jensen), og ikke heller i, hvad den ærede Forslagsstiller har anført, er Noget, der tør kaldes ret vægtige Grunde; tværtimod synes netop de Grunde, der ere blevne anførte, mig særdeles svage og fra den ærede Forslagsstillers Side upaatvilelig for en stor Deel hvilende paa en Misforstaaelse, en Misforstaaelse ikke af den Natur, som det blev fremhævet af Rigsdagsmanden for Ribe Amtets 3die Valgkreds (Kühnel), men derimod er Misforstaaelsen den, at den ærede Forslagsstiller synes at gaae ud fra, at Præsten er den, der har Enebestyrelsen af Fattig- og Skolevæsenet, at det er ham, saaledes som han ogsaa udtrykte det i sin Motivering, der har Eneledelsen af disse Forhold. Det, der er Tale om, er ingen anden Myndighed end den at være Deeltager i Bestyrelsen, Noget, som ogsaa har staaet Forslagsstilleren klart, idetmindste ved Affattelsen af Lovforslaget, hvis første Paragraph gaaer ud paa, at Præsten herefter ikke skal deeltage i Bestyrelsen af Fattig- og Skolevæsenet. De Grunde, der bleve anførte af den ærede Forslagsstiller, gif i det Væsentlige ud paa at fremhæve de Mangler, der kunde finde Sted med Hensyn til Præstens Dannelselse, den mindre